

Sygnatura akt III U 1134/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 11-02-2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 11-02-2016 r. w Koninie

sprawy **B. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek odwołania **B. J.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 15.10.2015r. znak: (...)

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. J. prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku.**
- 2. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

SSO E lżbieta Majewska

Sygn. akt III U 1134 / 15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił B. J. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład uznał za pracę w szczególnych warunkach okres zatrudnienia od 08.11.1976 r. do 30.06.1977 r. (...) S.A. w P., od 03.08.1977 r. do 30.06.1979 r. Konińskie (...) od 02.07.1979 r. do 31.12.1989 r. w (...) K. i od 01.04.1997 r. do 31.12.1998 r. w Wojewódzkim (...) w K., łącznie 14 lat, 9 miesięcy i 22 dni. Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 a ustawy zakład nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14.11.1991 r. wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Z powyższą decyzją nie zgodził się B. J. wnosząc odwołanie. W odwołaniu podniósł, iż w okresie zatrudnienia przed służbą wojskową, po ukończeniu kursu pracował jako samodzielny operator na spycharce.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty podniesione w zaskarżonej decyzji. Zdaniem organu rentowego dołączone do odwołania zaświadczenie o ukończeniu kursu nie stanowi dowodu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca **B. J.**, ur. (...), złożył w dniu 04.05.2015 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. Inspektorat w K. wniosek o przyznanie emerytury. We wniosku odwołujący oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy. Do wniosku ubezpieczony dołączył :

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 25.06.2015 r. wystawione przez Konińskie (...)w K. , w którym potwierdzono, że był zatrudniony od 03.08.1977 r. do 30.06.1979 r. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych wymienione w wykazie A, dziale V poz. 3 na stanowisku – maszynista spycharek i ciągników gąsienicowych,

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 03.07.2015 r. wystawione przez Wojewódzki (...) w K., w którym potwierdzono, że odwołujący był tam zatrudniony w okresie od 09.11.1992 r. do 20.09.1999 r. i w okresie od 01.04.1997 r. do 20.09.1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace palacza określone w wykazie A, dział XIV poz. 1, na stanowisku palacza,

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 18.08.2015 r. wystawione przez (...) SA w upadłości w P. , w którym potwierdzono, że B. J. był zatrudniony w okresie od 01.09.1973 r. do 30.06.1977 r. W tym czasie w okresie od 08.11.1976 r. do 30.06.1977 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych wymienione w wykazie A dział V poz. 3 na stanowisku maszynista spycharek i ciągników gąsienicowych,

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14.06.1996 r. wystawione przez Spółdzielnię (...) , w którym potwierdzono, że wnioskodawca była zatrudniony w tym zakładzie od 02.07.1979 r. do 31.12.1989 r. i w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców ciągników , kombajnów lub pojazdów gąsienicowych wymienionych w wykazie A dziale VIII poz. 3, na stanowisku kierowca ciągnika.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz złożonych przy wniosku o przyznanie prawa do renty organ rentowy ustalił, że ubezpieczony do dnia 01.01.1999 r. udowodnił 25 lat, 5 miesięcy i 16 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 9 dni okresów nieskładkowych. Staż pracy w szczególnych warunkach organ rentowy ustalił na podstawie dołączonych świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyliczając, że wyniósł on 14 lat, 9 miesięcy i 22 dni. Do tego stażu Zakład nie uwzględnił 1 dnia , za który ubezpieczony po dniu 14.11.1991 r. otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa.

W przedmiotowej sprawie było to czy ubezpieczony posiada do dnia 01.01.1999 r. co najmniej 15 letni okres składkowy i nieskładkowy.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, że B. J. podjął pracę w Bazie (...) – I.. (...) – (...)w P. od dnia 01.09.1973 r. Odwołujący został zatrudniony początkowo na stanowisku pomocnika maszynisty spycharki i uczył się obsługi spycharki pod okiem maszynisty. W okresie od 22.04.1974 r. do 20.06.1974 r. uczęszczał na kurs maszynistów maszyn budowlanych i drogowych, specjalność spycharki i w dniu 20.06.1974 r. złożył egzamin przed Komisją Egzaminacyjną. Pismem z dnia 27.06.1974 r. zakład pracy zwrócił się do Centralnego (...) o wydanie uprawnień dla ubezpieczonego do obsługi spycharek. Powyższy wniosek został jednak zwrócony bowiem odwołujący nie posiadał odpowiedniego stażu pracy, który wynosił 18 miesięcy, staż taki osiągał w miesiącu maju 1975 r.

Z dniem 26 października 1974 r. odwołujący został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Służbę wojskową B. J. odbywał do dnia 08.10.1976 r. i pracę w dotychczasowym zakładzie podjął od dnia 08.11.1976 r.

Po odbyciu służby wojskowej został zatrudniony na stanowisku maszynisty spycharki. Jako maszynista spycharki ubezpieczony pracował stale i pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 30.06.1977 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, w aktach osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), a także częściowo na podstawie zeznań odwołującego.

W ocenie Sądu treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującego nie budziła wątpliwości co do rodzaju stanowisk powierzonych odwołującemu. Wynika z nich jednoznacznie, że od dnia 01.09.1973 r. do czasu powołania do odbycia służby wojskowej (tj. do dnia 26.10.1974 r.) B. J. pracował jako pomocnik maszynisty spycharki, uczył się obsługi spycharki i ukończył kurs maszynisty spycharki. Nie otrzymał jednak wymaganych uprawnień do samodzielnej obsługi spycharki, gdyż nie posiadał wymaganego stażu pracy koniecznego do uzyskania uprawnień, który wynosił 18 miesięcy. Po odbyciu zasadniczej służby wojskowej odwołujący został zatrudniony jako maszynista spycharki, nabył wymagane uprawnienia, a okres odbywania służby wojskowej został mu uwzględniony do wymaganego stażu.

Zeznania ubezpieczonego Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części w jakiej znajdują potwierdzenie w dokumentach i zaświadczeniach pracodawcy. W ocenie Sądu zeznania te nie zasługują na uwzględnienie w części, w jakiej odwołujący wywodził, że jeszcze przed odbyciem służby wojskowej wykonywał prace jako maszynista bowiem nie spełnił jeszcze wówczas warunków do nabycia uprawnień do obsługi spycharek, gdyż nie posiadał odpowiedniego stażu pracy. Trudno jest przyjąć by pracodawca tolerował sytuację, że pracownik pracuje samodzielnie na spycharce nie posiadając wymaganych do tego uprawnień. Takie działania pracodawcy byłyby bowiem niezgodne z przepisami i stwarzałyby zagrożenie dla bezpieczeństwa innych pracowników. Natomiast nie budzi wątpliwości, że ubezpieczony po zakończeniu służby wojskowej podjął w ciągu 30 dni pracę w dotychczasowym zakładzie pracy i został zatrudniony na stanowisku maszynisty spycharki. Tak więc w pozostałym zakresie zeznania te zasługiwały na uwzględnienie bowiem znalazły potwierdzenie w dokumentach.

W myśl przepisu art. **184 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748-j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. **32**, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa - art. 184 ust. 2.

Podkreślić należy, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, na których była wykonywana praca w szczególnych warunkach ustala się nadal w oparciu o przepisy dotychczasowe, pracownik, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W myśl przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tymże rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle przepisu § 4 powołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączniku do powołanego rozporządzenia znajduje się wykaz **A**, który określa prace w szczególnych warunkach uprawniające do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury w poszczególnych gałęziach przemysłu. W dziale **V** powołanego wykazu dotyczącym prac w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych pod pozycją **3** wymienione zostały - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

W ocenie Sądu tego rodzaju prace odwołujący wykonywał w okresie zatrudnienia od 08.11.1976 r. do 30.06.1977 r., co potwierdził pracodawca (a konkretnie jego następca prawny) w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Bezpośrednio jednak przed podjęciem pracy w tym charakterze odwołujący odbywał czynną służbę wojskową. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (tak uchwała SN 7 sędziów z dnia 16.10.2013 r. II UZP 6/13). Również w wyroku z dnia 5.08.2014 r. I UK 442/13 Sąd Najwyższy stwierdził, że czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu uprawniającego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a takie doliczenie jest możliwe tylko wówczas gdy zainteresowany podjął pracę w szkodliwych warunkach w ciągu 30 dni od opuszczenia wojska. Jak wynika z treści uzasadnienia powyższego wyroku dla zaliczenia okresu służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach istotne jest to czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie i pracował w szczególnych warunkach, niezależnie od tego czy przed powołaniem do służby wojskowej wykonywał pracę w szczególnych warunkach czy w ogóle pozostawał w zatrudnieniu. Wynika to wprost z treści przepisu art. 108 ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL, który w ust. 1 stwierdzał, że okres odbytej zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy. Warunkiem zaliczenia okresu służby wojskowej było zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 (tj. zgłoszenie się do zakładu w celu podjęcia pracy w ciągu 30 dni od zakończenia służby).

Odwołujący odbywał czynną służbę wojskową od dnia 26.10.1974 r. do 08.10.1976 r. Do zakładu pracy zgłosił się w celu podjęcia pracy z dniem 08.11.1976 r. i od tego dnia wykonywał prace w szczególnych warunkach na stanowisku maszynisty sycharki. Tego rodzaju praca jest pracą w szczególnych warunkach uprawniającą do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym tym samym więc okres służby wojskowej powinien być doliczony odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach. Po doliczeniu okresu odbywania służby wojskowej (1 rok, 11 miesięcy i 14 dni) ubezpieczony legitymuje się wymaganym co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

W świetle przepisu art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu, pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do emerytury dla wnioskodawcy. Za okres pracy w zakładzie odwołujący przedstawił bowiem świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym pracodawca nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie powołanego przepisu, orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

SSO E Iżbieta Majewska